

tilstede og tage Deel i en Forhandling som denne. Det forekommer mig at være et overordentlig vigtigt Spørgsmaal, hvorledes Grundloven skal forstaaes, i Særdeleshed naar den Forstaaelse, her gjøres gjældende, gaaer lige imod den, som er bleven givet af det Udvalg, der skrev Grundloven, gaaer lige imod de Udtalelser, som den ærede Rigsdagsmand, der nu har stillet Dagsordenen, i sin Tid selv har fremsat i Rigsdagen netop med Hensyn til den Paragraph, som han nu vil fortolke paa en anden Maade, og gaaer lige imod den forrige Ministers, ja, jeg kan sige Ministeriets Mening, og naar selve den nuværende ærede Minister har sagt, at han holder personlig til, at Sagen bør afgjøres legislativt. Naar der er saadanne Autoriteter tilstede, saa at gaae hen og ved en pludselig indkastet Dagsorden fortolke Grundloven og sige, at det er Noget, vi kunne overlade til Ministeren at afgjøre administrativt, forekommer mig virkelig er aldeles urigtigt. Det fortjener en langt modnere Overveelse end den, der kan blive det tildeel iasten. Vi ere ganske vist Alle enige om, at Samfundet burde anerkjendes, men det kan stee paa en dobbelt Maade: ved i stor Hast at vedtage denne Dagsorden, og ved at overveie Sagen under en almindelig Lovs Behandling. Naar vi ere enige om en saadan Lov, kan den fremmes meget hurtigt. Den ærede Formand vil vistnok sørge for, at den kan gaae hurtig igjennem Thinget, og den vil kunne gaae ligesaa hurtig igjennem det andet Thing, naar den ærede Minister, som han jo har udtalt, ikke vil modsætte sig den. At den ærede Rigsdagsmand, der nu har stillet Dagsordenen, tidligere har været af en anden Mening om denne Paragraph, derfor har jeg hans egne bestemte Ord. Han siger nemlig (anden Samling, Sp. 4489): „naar der i Modsætning hertil“ — det er til Ordet „Forfatning“ i Grundlovens § 80 — „staaer, at Dissenternes Forhold skal ordnes ved Lov, saa maa efter min Opfattelse ved Ordet „Forhold“ forstaaes Forholdet til det borgerlige Samfund“ — og hvad er her vel Tale om andet end netop Methodisternes Forhold til det borgerlige Samfund? — „det vil sige“, spøiede han til, „de Punkter, hvor Dissenterne komme i

Berøring med det borgerlige Samfund og med Statsmagten, skulle nærmere ordnes ved Lov, men selve Dissenternes indre Forhold skulle ikke ordnes ved Lov“. Det er ogsaa Svar til den ærede Pennesfører, som sagde, at jeg paastod, de havde Troesfrihed, men dog havde de ikke, spøiede han til, fuldstændig Frihed. Jeg har ganske vist sagt, at de havde det Første, men aldrig har jeg paastaet, at de havde det Sidste. De have ikke Frihed i de borgerlige Forhold; det er netop det, der udgjør Forskjellen mellem de Samfund, der ere anerkjendte og ikke anerkjendte. Naar han derimod ansørte som et Beviis paa, at de heller ikke havde fuld Troesfrihed, at deres Præsters Vidnesbyrd om Ektekab, Udskrifter af Kirkebøgerne og alt Saadant ikke har borgerlig Gyldighed, saa havde jeg mindst af den ærede Rigsdagsmand, som engang har indbragt et Lovforslag „om Sognebøger m. m.“, ventet, at han skulde betragte disse Ting som reent kirkelige Anliggender, eller at det skulde være Noget, der vedrørte Troesfriheden. Det, Spørgsmaalet her gjælder, er jo kun det, om et fra Folkekirken afvigende Troessamfund kan faae de samme borgerlige Rettigheder, som andre allerede anerkjendte Samfund have, administrativt, eller om det skal stee ad Lovgivningens Vej, og nu vil jeg spørge de ærede Medlemmer, om de troe, at Troesfriheden er bedst sikret ved alene at lægges i en Ministers Haand, eller ved at lægges i Rigsdagens Haand. Hvis de troe, at den er bedst sikret ved at lægges i Rigsdagens Haand, saa ville de see, at her er et Spørgsmaal af stor Betydning at afgjøre. Jeg skal endnu spøie til, at den Vej ved private Lovforslag at sikre enkelte Troessamfund den borgerlige Anerkjendelse, allerede tidligere, saavidt jeg veed i 7de Samling, er betraadt heri Salen i Anledning af den frie lutheriske Menighed heri Bhen. Dette Lovforslag blev rigtignok med et Par Stemmers Forstjel nægtet Overgang til anden Behandling, men ingenlunde fordi man meente, at denne Vej var urigtig i og for sig, men fordi denne Menighed havde Stemningen imod sig. Vi have altsaa et Vidnesbyrd om, at det er Rigsdagens Mening, at Sagen skal ordnes ad Lovgivningens Vej, og jeg maa derfor meget bestemt bede de ærede Medlemmer om ikke